

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра музичного мистецтва та звукорежисури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Загальне фортепіано

Галузь знань	<u>02 «Культура і мистецтво»</u>
Спеціальність	<u>025 «Музичне мистецтво»</u>
Назва освітньої програми	<u>Музичне мистецтво</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
ст. викладач кафедри музичного мистецтва та звукорежисури Роменський Юрій Миколайович	066-404-02-03	estradauniversitet@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Загальне фортепіано - цикл підготовки високопрофесійного естрадно-джазового виконавця, актора музичного театру, звукорежисера, який володіє практичними, теоретичними та методичними основами додаткового музичного інструмента (фортепіано), спроможного до втілення різноманітних професійних задач, а також, передбачає розвиток професійної самостійності здобувачів, формування їх свідомого ставлення до музичного мистецтва, розширення світогляду, розвиток художньої індивідуальності, вдосконалення слухової уваги та самоконтролю, вміння самостійно працювати над музичним твором. Це одна з ключових дисциплін у циклі професійної підготовки здобувачів, де відбувається формування технічних навичок володіння фортепіано, що сприяє осяганню навичок, базових правил фортепіанної техніки у поєднанні із процесом співацької фонації в сучасних музичних стилях, акторській грі, звукорежисерській діяльності, як невід'ємної частини у вихованні високопрофесійного спеціаліста.

Мета дисципліни "Загальне фортепіано" - формування у здобувачів нефортепіанних спеціальностей базових знань, практичних вмінь та навичок в області піаністичного мистецтва та виконавства, підготовка здобувачів до майбутньої професійної діяльності; оволодіння навичками гри на фортепіано, необхідними для самостійних занять, викладання; читання з аркуша нотного репертуару, ознайомчого проходження нескладного фортепіанного репертуару, здатності до акомпанементу, читання з листа; ілюстрації фрагментів творів; виконання нескладних творів фортепіанної класики у різних стилях та жанрах; читання цифрових позначень та вивчення нотної термінології; вдосконалення рівня володіння різними прийомами звуковидобуття, розвиток навичок слухової та аналітичної діяльності, розвиток комплексу музичних здібностей, необхідних для подальшої професійної діяльності.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Загальне фортепіано» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва та у виконавстві, що передбачає застосування певних знань та навичок у виконавської діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність працювати автономно. ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК15. Здатність здійснювати концертно-виконавську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва. **Навчальна дисципліна «Загальне фортепіано» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:**

РН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

РН 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

РН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички у творчій практичній діяльності.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. сучасних музичних традицій у сучасній музиці;
2. понятійно-термінологічний апарат курсу;
3. особливості посадки та постановки рук на клавіатурі;
4. нотні позначення, специфічні для даного інструмента;
5. стильові та жанрові особливості фортепіанної та сучасної естрадної музики
6. виховання виконавської та сценічної культури майбутнього артиста естради.

7. методи роботи з додатковою літературою та іншими джерелами.

Уміння:

1. читати з аркуша нескладні твори;
2. підбирати знайомі мелодії на слух;
3. транспонувати та гармонізувати супроводи пісень;
4. виконувати пісні навчального репертуару під власний супровід;
5. читання цифрових позначень гармонійних функцій.

Навички:

1. розкриття творчих можливостей особистості,
2. удосконалення здібностей та навичок,
3. розширення можливостей, пов'язаних із професійною, виконавською, акторсько-музичною, звукорежисерською діяльністю, основами аранжувальної діяльності:
4. використання навичок гри відповідно задачам професійної спрямованості здобувача.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	-	42	48	1-2	1 - 3	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	всьо го	інд	с.р .
Тема 1. Вивчення базових теоретичних основ, термінологія.	8	4	4
Тема 2. Формування первинних вмій та навичок гри на фортепіано. Гами. Арпеджіо короткі, довгі. Акорди. Дієзні тональності.	10	4	6
Тема 3. Виконання технічного етюд.	12	6	6
Тема 4. Педальовання. Коротка педаль. Довга педаль. Пряма та запізнла педаль. Різні прийоми звуковидобування, фразування, туше, та ін.	8	4	4
Тема 5. Вивчення 2-х фортепіанних п'єс малої форми.	10	4	6
Тема 6. Поліфонія. Прелюдії. 2-голосні інвенції.	12	6	6

Тема 7. Гами. Арпеджіо короткі, довгі. Акорди. Бемольні тональності. Виконання поліфонічного твору.	8	4	4
Тема 8. Цифрові позначення. Лінія басу у лівій руці.	10	4	6
Тема 9. Цифрові позначення. Гармонійне наповнення у правій руці.	12	6	6
Разом:	90	42	48

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Для опрацювання навичок здобувачі користуються аудиторіями, оснащеними Інтернет та необхідним музичним обладнанням: підсилююча апаратура, мікшерний пульт, мікрофони, нотні клавіри, фортепіано. Практичні навички опрацьовуються за допомогою формування індивідуальних завдань та репертуару з урахуванням індивідуальних особливостей в залежності від базової технічної підготовки.

6. ЗАВДАННЯ ДО ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ Теми занять за змістовим модулем №1 (I семестр)

№	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення базових теоретичних основ, термінологія. Освоєння теоретичних основ музичного мистецтва та фортепіанного виконавства, музичної іноземної термінології. Використання словника музичних термінів. Вивчення темпових понять та позначень.	4
2	Формування первинних вмінь та навичок гри на фортепіано. Гами. Арпеджіо короткі, довгі. Акорди. Дієзні тональності. Оволодіння базовими вміннями та навичками гри на фортепіано, первинними навичками гри окремими руками та разом. Посадка, положення передпліч, першого та п'ятого пальців обох рук. Освоєння вправ для укріплення пальців, нескладних етюдів, гам та арпеджіо у дієзних тональностях. Прослуховування аудіо прикладів відомих виконавців, розбір нотного матеріалу.	4
3	Виконання технічного етюд. Уважний розбір та вивчення етюд. Дотримання правил апікатури, позначок у нотному тексті.	6
Теми занять за змістовим модулем №2 (II семестр)		
4	Педальовання. Коротка педаль. Довга педаль. Пряма та запізнiла педаль. Різні прийоми звуковидобування, фразування, туше, та ін. Використання педалі у досліджуваних творах. Розвиток навичок слухової та аналітичної діяльності (прослуховування аудіозаписів відомих виконавців-піаністів). Координування частин тіла у зв'язку зі зміщенням часу натискання запізнiлої педалі, випадки, де вона використовується. Пряма коротка педаль. Приклади застосування.	4
5	Вивчення 2-х фортепіанних п'єс малої форми. Ретельний розбір п'єс обома руками. Дотримання правил апікатури, позначок у нотному тексті. Розвиток навичок слухової та аналітичної діяльності (прослуховування аудіозаписів відомих виконавців-піаністів).	4
6	Поліфонія. Прелюдії. 2-голосні інвенції. Знайомство з поліфонічними фортепіанними творами відомих класиків. Розвиток навичок слухової та аналітичної діяльності (прослуховування аудіозаписів відомих виконавців-піаністів). Детальний розбір обраного твору. Основна тема, підголоски. Дотримання рівномірного темпу. Правила апікатури.	6

Теми занять за змістовим модулем №3 (III семестр)		
7	Гами. Арпеджіо короткі, довгі. Акорди. Бемольні тональності. Виконання поліфонічного твору. Освоєння вправ для укріплення пальців, гам та арпеджіо у бемольних тональностях. Демонстрація навичок педалізації та голосоведіння дотримання аплікатури на прикладі обраного та вивченого поліфонічного твору.	4
8	Цифрові позначення. Лінія басу у лівій руці. «Цифровка»- як основний спосіб позначень гармонійних функцій у сучасній естрадній та джазовій музиці. На прикладі обраного твору навчитись грати плавну лінію басу (ліва рука), спираючись на його (твору) гармонійний план.	4
9	Цифрові позначення. Гармонійне наповнення у правій руці. «Цифровка»- як основний спосіб позначень гармонійних функцій у сучасній естрадній та джазовій музиці. На прикладі обраного твору навчитись грати гармонійну функцію (права рука), спираючись на його (твору) басову лінію.	6

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Загальне фортепіано» включаються:

1. Знайомство з навчальними ресурсами відповідно зазначених у програмі тем (включаючи перегляд та вивчення певної кількості рекомендованих нотних прикладів).
2. Підготовка до практичних занять.
3. Консультації з викладачем протягом семестру.
4. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
5. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді експозиції виконаних практичних робіт, опрацювання технічних вправ тощо.
6. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та завдання до самостійної підготовки.

№	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення базових теоретичних основ, термінологія. Експонування навичок	4
2	Формування первинних вмінь та навичок гри на фортепіано. Гами. Арпеджіо короткі, довгі. Акорди. Дієзні тональності. Експонування навичок	6
3	Виконання технічного етюду. Практичне	6
4	Педалювання. Коротка педаль. Довга педаль. Пряма та запізніла педаль. Різні прийоми звуковидобування, фразування, туше, та ін. Експонування навичок	4

5	<i>Вивчення 2-х фортепіанних п'єс малої форми. Експонування навичок</i>	6
6	<i>Поліфонія. Прелюдії. 2-голосні інвенції. Експонування навичок</i>	6
7	<i>Гами. Арпеджіо короткі, довгі. Акорди. Бемольні тональності. Виконання поліфонічного твору. Практичне</i>	4
8	<i>Цифрові позначення. Лінія басу у лівій руці. Практичне</i>	6
9	<i>Цифрові позначення. Гармонійне наповнення у правій руці. Практичне</i>	6

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення індивідуальних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	60%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення екзамену (заліку).	40%

Методи діагностики знань (контролю)	прослуховування; демонстрація навичок, усне пояснення, індивідуальне прослуховування; виконання практичних завдань, екзамен (залік)
--	---

Питання до екзамену (заліку)

Екзамен (залік) передбачає наявність та експонування виконаних індивідуальних завдань.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання

Систематичність і активність роботи на індивідуальних заняттях			
1.1. Підготовка до занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час занять	20
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час занять або ІКР ¹ , перевірка засвоєного матеріалу, тощо	20
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка індивідуальних практичних завдань за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення та аналіз матеріалів виконаних завдань	20
Разом балів за поточний контроль			60
Підсумковий контроль екзамен / залік			40
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для екзамену / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував практичні завдання за заданою тематикою, проявляє активність і творчий підхід у навчанні;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, понять, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, має виконані практичні завдання, демонструє навички за заданою тематикою, проявляє активність і творчий підхід у навчанні;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного та практичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних понять, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність виконаних практичних завдань, та активність у навчанні;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних практичних завдань;

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює інтуїтивно, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, здатний частково демонструвати професійні навички, має частково виконані практичні завдання до самостійної роботи;

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	задовільно	
60-63 (4)	E		не зараховано
35-59 (3)	FX	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Bach J.S. 10 Pieces Transcribed for Piano by Wilhelm Kempff. Associated Music Publisher, Inc., ISBN: 0-7935-5726-7, 1982, 40 p.
2. Boyd Bill. Jazz Chord Progressions by Hal Leonard Corp. 1997. ISBN 0-7935-7038-7. 96 p.
3. Castellano Jennifer The Complete Piano Technique Book © 2020 Fundamental Changes Ltd., 117 p.
4. Harrison Marc. Contemporary Jazz Piano. Hal Leonard Corp. (keyboard style series) 106 p.
5. Hawkins Wayne. Piano Aerobics. 2011 by Hal Leonard Corp., ISBN 978-1-4950-3142-7, 160 p.
6. Schmitz Manfred. Manfred. Youth Album for Piano, 1999 AMA Verlag GmbH, ISBN: 3-932587-41-3, 219 p.

Допоміжна

8. “The Real Little Classical Fake Book” (ISBN 0-7935-1668-4 ©1992 by Hal Leonard Publishing Corporation), 360p.